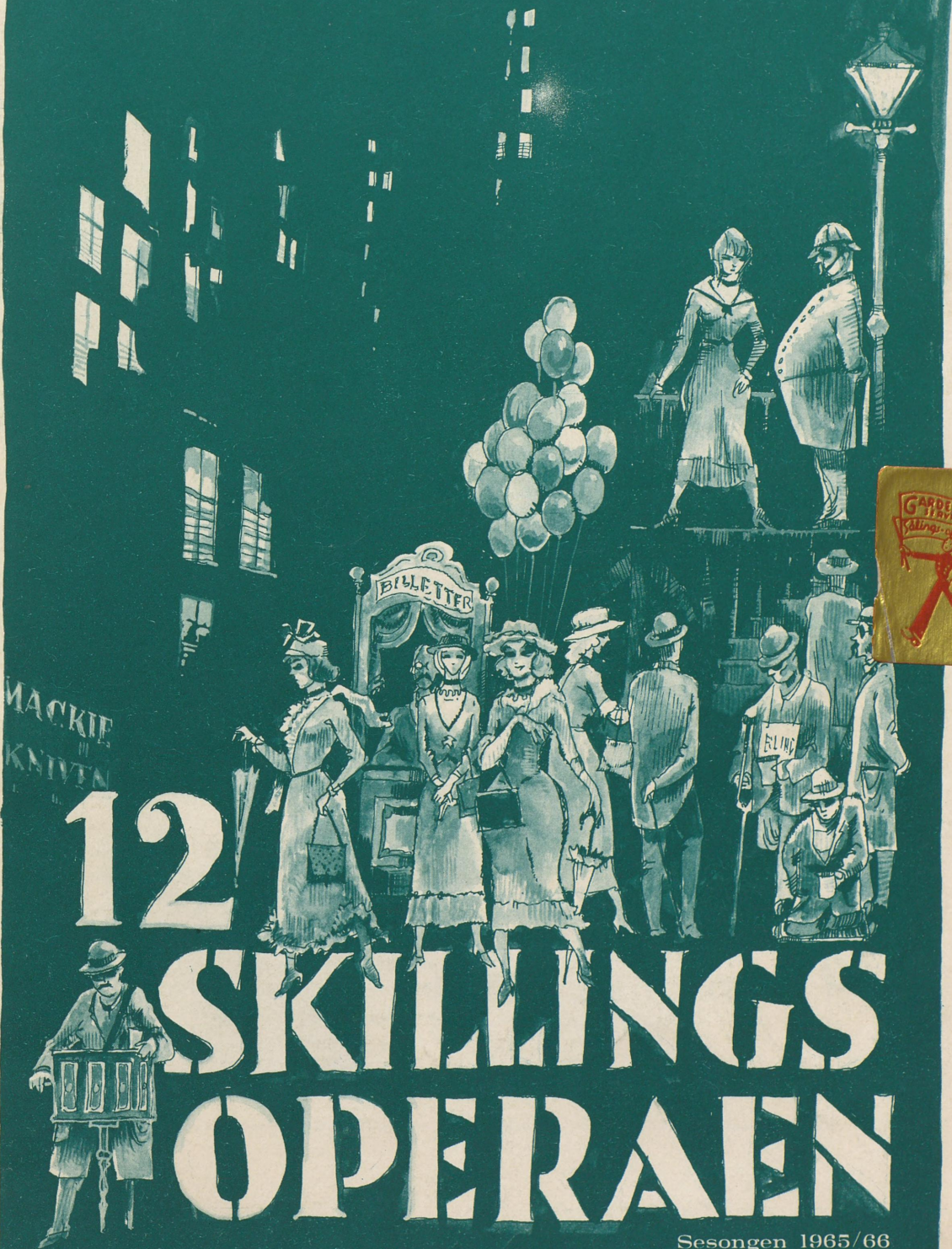

OSLO NYE TEATER

12 SKILLINGS OPERAEN

Sesongen 1965/66

hold en knapp på Savile Row

- et begrep i moderne herreklær, stedet med kjempeutvalg i moteriktig herrekonfeksjon. Skredderi med erfarne skreddere - avdelinger for målsøm, konfeksjon og ekvipering står til Deres disposisjon.

Savile Row

Ormestad & Øverås A/S
Fr. Nansens pl. 9, Oslo 1 - Tlf. 41 30 40
Øst for Rådhusets Borggård

Bert Brecht

TOLVSKILLINGS- OPERAEN

den moderne klassiker

Brechts dramatik står stadig i brennpunktet for teaterinteresse og teaterdeba tt, samt på teatrenes repertoar verden over; han engasjerer og provoserer kanskje enda sterkere nå enn i sin egen levetid. Vi skal vokte oss vel for   sp  noe om hvorvidt hans paradoksale teaterid er og det episke teater og den «verfremdede» skuespillerkunst vil være gyldige i fremtiden,

men vi t r sp  at de stadig vil påvirke teaterkunsten og at de verker hvor han har gjort bruk av disse teaterid er for   uttrykke sin samfunnskritikk og sitt program, vil bli stående på repertoarlisten.

Men om bare ett av disse verker kan vi alt idag si at det er klassisk, en moderne klassiker. For   sitere Ebbe Linde: «Fenomenet Brecht  r l ngtifr n ett avslutat, én mindre avskrivet kapitel. Han h r i högsta grad även etter sin død till de omstridda och moderna. Det  r bara ett enda arbete av honom, som kan kalles i ordets fullaste mening klassiskt:

Velkommen til

HOTELL VIKING

OSLO - TLF. 33 6470

PÅ
DETTE
HJØRNET

Med hilsen fra PEDRO

lever teatret, det alltid unge,
videre etter at teppet er gått.

«ANNEN-ETAGE»

(med den nye verandaavdelingen)

Hotel Continental

numera oomstrift, omöjligt att upprepa, men alltjämt levande. Det är det skådespel som kanske är minst typiskt för hans personliga stil, men så mycket mer för den epok vi kalla «tjugotalet». Det är «Die Dreigroschenoper». —

«Tolvskillingsoperaen» står för seg i Brechts store produksjon. Han har allerede der uttrykt og gjort bruk av sine viktigste teateridéer og av hele sin samtids- og samfunnskritikk, og allikevel skiller stykket seg i et vesentlig forhold fra hans senere: den knallharde sosiale kritikk og den bevisst moraliserende tendens balanseres av motkomponenter som scenecharme, menneskelige trekk og romantiske toner, selv om de ikke får tone ut.

Det er da også karakteristisk at den senere Brecht på flere punkter så nokså kritisk på sitt geniale ungdomsverk, skrev det om — både i episk og dramatisk form — forandret på mangt i stykkets karakter og i de enkelte skikkelsers karakterer. Macheath ble mindre gentlemansbanditt og mer ren banditt, og Polly —

Kurt Weill

som Brecht så sent som i 1938 ennå hevdet skulle fremstå for publikum som en sympatisk og hjertevarm kvinne — ble like herdet av forholdene som sine nærmeste. — I endel av filføyelsene i «Redaktion 1948», som ble lagt til grunn for Brechts nyoppsetning av verket i Øst-Berlin det året, kom det inn tillegg som helt bryter med den gamle rammen, som henspillinger på tyskernes overfall mot øst og vest i Den ny kanonsangen, eller

Blomster

ALLTID FRISKE HOS

Rikka Olsen

AKERSGATA 26

TELEFON 334250

«Det er Lokette som lager bølger»

BRUK LOKETTE HJEMMEPERMANENT

enetaler om hvor ufri den fri presse i Vesten i virkeligheten er.

Vi har i vår oppsetning i det meste sett bort fra Brechts senere nydiktninger og omdiktninger av dette verk, og holdt oss til originalutgaven. Allikevel vil gamle elskere av «Tolvskillingsoperaen», som kjenner den godt fra tidligere oppførelser i Oslo, finne at den presenteres på flere måter i ny kostymering.

«Tolvskillingsoperaen» av Brecht og Weill hadde jo sin berømmelige førsteoppførelse i Berlin 1928, med uforglemmelige Lotte Lenja som Polly, (Kurt Weills hustru). Det var Centralteatrets og Pauline Halls fortjeneste at dette sentrale moderne verk kort etter ble presentert på en norsk scene, i Pauline Halls ypperlige regi og oversettelse og musikalske ledelse. Forestillingen var stort sett også meget god, med Erling Drangsholt som tiggerkongen Peachum, Marie Hedemark som fru Peachum, Lydia Opøien som Polly og Tore Foss som Macheath.

Einar Skavlan skrev i sin anmeldelse at «To tyskere, komponisten Kurt Weill og forfatteren Bert Brecht, har modernisert det gamle verk (John Gay's «The Beggar's Opera» fra 1729), og i kraft av lastens udødelighet er det mer levende enn noensinde. Båret på moderne danserytmer av den strengeste uregelmessighet, instrumentert med den mest raffinerte sans for pikant samspill av velklang og

misklang, understøtter musikken hele tiden tekstens og handlingens tvetydighet og bittersøte ironi... Sannheten er sagt så krass og liketil at den virker overdrevet og artistisk stilisert.»

Forestillingen ble — merkelig nok — ikke noen publikumstreffer i 1930, i første omgang, tross det sterke spill og den megen ros — den krasse tonen i satiren var kanskje for uvant og for sterk. Men neste gang Pauline Hall satte verket opp på Centralteatret, i 1938, slo det igjennom for fullt også hos publikum — nå med Nanna Stenersen som Polly og Steinar Jøraandstad som Macheath, mens Drangsholt og fru Hedemark forsvarte sine gamle glansroller. — Og det samme gjentok seg, da Pauline Hall etter krigen satte verket opp med en helt ny skuespillergenerasjon, på Studioteatret, der Liv Strømsted spilte Polly, Per Sunderland Macheath og Per Gjersøe Peachum. Senere har Pauline Hall satt opp «Tolvskillingsoperaen» enda to ganger, på Riksteatret og på Folketeatret, og har som ingen annen gjort seg fortjent ved å introdusere og tolke den i Norge.

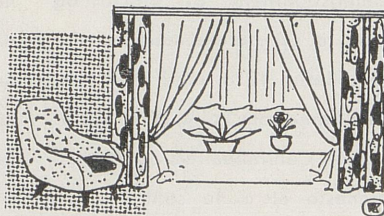
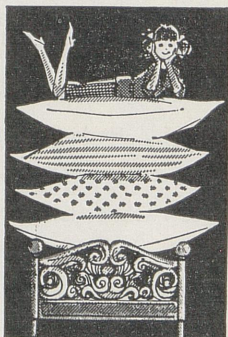
I vår forestilling gis den denne gang i ny språkdrakt, oversatt av Brecht-entusias ten Jens Børneboe, og i Jens Gunderssens instruksjon — samt Kaare Hegles dekor, som lar orkesteret rykke opp fra sin grav foran rampen og opp på scenen, som en del av det brogede miljø i Soho.

Når det gjelder tekstilutstyr..!

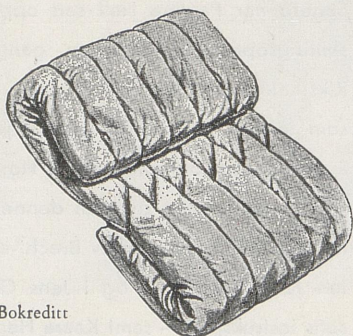
— så busk *Gasmann's* moderne spesialavdeling.

- BESTE KVALITETER
I SENGEUTSTYR

- SMAKFULLE GARDINER
OG FORHENGSTOFFER

KORT SAGT:
DET BESTE
TEKSTILUTSTYR
ER EN TRADISJON
HOS

Bokreditt

OM KURT WEILL

— og om bruken av musikk i det episke teateret

Til episk teater er det — hva angår min egen produksjon — blitt brukt musikk til en lang rekke stykker, i de første stykkene musikk i temmelig gjengs form. Det dreiet seg mest om sanger eller marsjer, og det mangler neppe naturalistisk motivering for disse musikk-innslagene. Allikevel ble det brudt med datidens dramatiske konvensjoner ved innførelsen av musikken: dramaet ble mer lettvektig, så å si elegantere. Teatrenes forestillinger fikk et mer artistisk preg.... Samtidig gjorde musikken det mulig å skape noe som forlengst var opphørt å være en selvfølge, nemlig «poetisk teater». Denne musikk skrev jeg ennå selv.

Fem år senere var det Kurt Weill som skrev den.... Musikken hadde nå karakter av kunst, verdi i seg selv.

Oppførelsen av Tolvskillingsoperaen 1928 var den mest suksessrike demonstrasjon av det episke teater. Den brakte den første anvendelse av scenemusikk etter

nyere synspunkter. Den mest iøynefallende nyskapning består i at de musikalske ydelser var strengt adskilt fra de andre i forestillingen. Til sangnumrene skiftet scenelyset, og orkesteret ble belyst, og på lerretet ble titelen til musikknumrene synlige, f. eks. «Sangen om den menneskelige strebens utilstrekkelighet».

Det var duetter, terzetter, solosanger og korfinaler. Musikknumrene, der det ballade-aktige moment var dominerende, var av mediterende og moraliserende art. Stykket viser den nære slektskap mellom besteborgerens og stratenrøverens sjel-liv. Stratenrøverne viser, undertiden også i musikken, at deres fornemmelser og fordommer er de samme som besteborgerens og teatertilskuerens. I en kjærlighetsduett blir det forklart at ytre omstendigheter, som partenes sosiale bakgrunn eller formuesforhold, ikke burde ha noe å bety for valget av ektemake. I en terzett blir det beklaget at usikkerheten på

Forts. side 33

Når De er i Oslo, besøk:

DEN INTIME
RESTAURANT

Restaurant og selskapslokaler

WERGELANDSVEIEN 5 - TELEFON 3307 29

Jens Gunderssen

Bryllupsgaven

En gave av edelt metall blir alltid husket.

ROBERT NEERBYE

GULLSMED

BYGDØY ALLÉ 33 - OSLO - TELEFON 550381

Kaare Hegle

Low Kaas

Kåre Siem

Væc oppmerksom

på vårt utvalg i undertøy og

korsettartikler for den kresne dame

H. SØRBYE

Stortingsgt. 12,
Rosenkrantz gt. 19

Skisse av Kaare Hegles dekorasjon til «Tolvskillingsoperaen», åpningsbildet

SPESIALFORRETNING I TV — RADIO

Vi fører alle anerkjente merker, og vårt store utvalg gjør det lettere å finne det som passer.

GOD SERVICE!

Rimelig avbetaling inntil 24 måneder.

NORSK TELEVISJON OG RADIO A/S

Youngs gt. 11, inng. Torggt.

Telefon 42 07 37

Filial: Lambertseter Forretningssenter

Telefon 67 98 75

Restaurant

FRASCATI

*med det Franske Rôtisserie
Le Rendez-Vous de Gourmets*

*Vis-à-vis
Nationaltheatret*

MANUFAKTUR — MØBEL
OG UTSTYRSMAGASIN

Bernh. Mathisen & S

Hj. av Karl Johan og Nedre Slottsgate

En gammel Tolvskillingshatt

Under prøvene på min Tolvskillingsopera i Paris la jeg helt fra begynnelsen merke til at en ung skuespiller som spilte **Filch**, den forhutlede fyr som så gjerne vil bli figger av faget. — Denne skuespiller oppfattet tidligere enn noen av de andre hvordan man må prøve, nemlig ved å gå langsomt frem, mens man lytter oppmerksomt til sin egen tale og innøver menneskelige trekk som tilskuerne kan iaktta — trekk som man selv har iaktatt. Jeg var ikke det spor forbauset, da han en dag dukket opp på et av kostymelagerene, sammen med noen av dem som hadde hovedrollene, uten at noen hadde bedt ham om det. Han skulle bare prøve å velge ut en hatt til sin rolle, sa han høflig.

Mens jeg selv hjalp den kvinnelige hovedrolle med å velge ut til bruk hennes kostyme — og det tok noen timer — iaktok jeg fra tid til annen, og stjalent, vår venn der han lette etter sin hatt.

Han hadde fått en stor dyngje med hodeplagg hentet frem fra magasinene.

Efter en times tid hadde han valgt og vraket og var blitt stående ved to som han hadde vanskelig for å bestemme seg mellom. Det endelige valg kostet ham enda en time. Jeg skal aldri glemme det uttrykk av valgets kval som lå over hans magre, uttrykksfulle ansikt. Han kunne simpelthen ikke bestemme seg. Nølede tok han den ene hatten opp og betraktet den med en mine som om han skulle sette sin siste spareskilling inn i en siste spekulasjon. Nølede la han den tilbake igjen..... naturligvis, hatten var ikke helt fullkommen, men kanskje var den den beste som var å få... Og han grep igjen etter den andre, mens øynene ennå hang ved den han nettopp hadde lagt fra seg. Den andre hadde åpenbart også sine fortrinn, det var bare det at de lå ikke på det område hvor den første hadde sine svakheter. Det var nok det som gjorde valget så overmåte vanskelig.

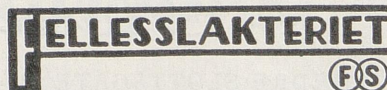
Kanskje hadde den ene av hattene vært meget dyrere enn den annen da den var ny, enda den nå så enda elen-

· *Har De en boks*

KJØTTHERMETIKK - merket:

har De den beste garanti for utsøkt kvalitet

Figurens første og beste venn for

Stil
Skjønnhet
Sjarm

Modeller
til alle
figurer
og størrelser
Eksperter
veileder
og prøver

*Velkommen til
spesialforretningen*

Maud
Korsettsalong *M*

NEDRE SLOTTSGATE 21 - OSLO - TELEFON 33 51 40

digere ut? Hadde Filch's hatt engang for lenge siden vært fin og dyr, eller iallfall dyrere enn den andre her på bordet? Hvor slitt kunne den tenkes å være? Hadde Filch forsøkt å passe på den og pusse den, mens det gikk nedad bakke med ham selv, eller var det kanskje en hatt som han slett ikke hadde hatt på hodet i sine velmaktsdager? Hvor langt tilbake lå forresten disse hans velmaktsdager? Og hvor lenge holder en hatt? . .

Jeg så ham lukke øynene, som om han stod rett opp og ned og sov. Han gjenomgikk i tankene enda en gang alle stadier i Filch's deklassering, det ene etter det annet. Da han åpnet øynene igjen, tydeligvis uten å ha kommet til noe resultat, tok han rent mekanisk hatten og satte den på hodet, for å prøve seg frem på den måte, rent empirisk, og imens falt hans øyne igjen på den andre hatten, som lå på bordet. Han tok den i hånden, og slik ble han stående lenge — med én hatt på hodet og én i hånden. Det var kunstneren, forpint av sin tvil, på jakt i sin erindring etter noe opplevet, i et umettelig begjær etter å finne den **eneste** riktige måte å fremstille

sin figur på — slik at Filch, i de fire minutter han er på scenen, får uttrykt alle de skjebner og egenskaper som rommes i skikkelsen, blir til et stykke liv.

Neste gang jeg kikket bort på ham, tok han beslutsomt hatten av hodet og lot begge bli liggende på bordet, mens han gikk bort til vinduet. Han ble stående og se ned på gaten; først etter en tid så han seg igjen bakover til hattene, litt skjodesløst, akkurat som om det egentlig kjedet ham å se dem igjen. Han mønstret dem på avstand, kjølig, med minimal interesse. Så slentret han — etter å ha kastet enda et blick ned på gaten — tilbake fra vinduet mot bordet med hattene, tok den ene av dem og slengte den bort til kostymedamen for at hun skulle pakke den inn for ham.

Under den neste prøve på forestillingen viste han meg forresten en gammel tannbørste som han fisket opp av jakkelommen, et bevis på at Filch selv når han sov under broene, ikke hadde oppgitt sivilisasjonens mest nødvendige rekvisitter. . . . Dette, tenkte jeg glad, er den videnskapelige tidsalders sanne skuespilertype.

BERT BRECHT

Frank Robert

Kari Simonsen

Turid Haaland

Carsten Winger

Anne-Lise Tangstad

Willie Hoel

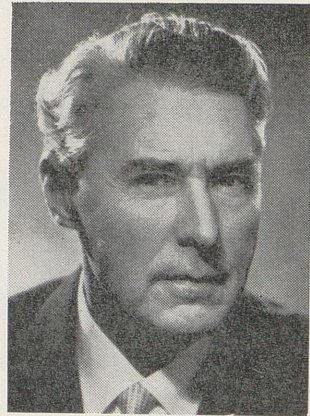
Erling Lindahl

Inger Teien

Birger Lovaas

Bjarne Bø

TOLVSKILLING

Av Bertolt Brecht

«The Beggar»

Musikken av

Oversettelse: ..... JENS BJØRNEBOE
Regi: ..... JENS GUNDERSEN
Dekor: ..... KAARE HEGLE
Kostymer: ..... LOW KAAAS
Musikalsk innstudering og ledelse: .... KÅRE SIEM
Koreografisk assistent: ..... ALICE MÜRER

PERSONENE:

Macheath, kalt Mac med kniven ..... FRANK ROBERT
Jonathan Jeremiah Peachum, innehaver av
firmaet «Tiggerens Venn» ..... CARSTEN WINGER
Fru Peachum ..... TURID HAALAND
Polly Peachum, datteren ..... KARI SIMONSEN
Jackie Brown, politisjef i London ..... WILLIE HOEL
Lucy, hans datter ..... INGER TEIEN
Kneipe-Jenny ..... ANNE-LISE TANGSTAD
Smith ..... BJARNE BØ
Pastor Kimball ..... BIRGER LØVAAS
Filch ..... ERLING LINDAHL
Moritatsangeren ..... PER CHRISTENSEN

ORKESTER
Harald Bergersen, Odd Kildahl, Tore Nilsson,
John Veierstedt

Hotel
Bristol
Oslo

WINGS OPERAEN

etter John Gay's

ar's Opera»

y Kurt Weill

Gangstere	STIG EGEDE-NISSEN HELGE REISS ULF WENGAARD ODD ANDERSEN EGIL ÅSMAN ALF HALLGREN
Horer	MONA LEVIN VIVA MØRK SIGRUN ENGE NAGELSTAD Toril Hanson Berbel Koch Wally Sigvaldsen
Tiggere	Rolf Nannestad Bent Pettersen Stein Djupmork Odd Erik Andersgaard Jan Johansen
To politikonstabler	STEIN WINGE THOR CHR. BOGER

TERET:

sen, Robert Normann, William Syversen,
eiglum.

Hoffkledd er velkledd

MOTEHUSET

Dameklær

Sportsklær

MIDT PÅ KARL JOHAN STORTINGSPLASS

1. akt

Forspill. Det årlige marked i Soho

1. bilde. Peachums tigger-ekvipering

2. bilde. Stallen

3. bilde. Peachums tigger-ekvipering

Pause

2. akt

4. bilde. Stallen

5. bilde. Horehuset i Turnbridge

6. bilde. Fængslet i Old Bailey

3. akt

7. bilde. Peachums tigger-ekvipering

8. bilde. Lucy's pikeværelse i Old Bailey

9. bilde. Dødscellen

Tegn Deres livsforsikring i

GLITNE

DET er virkelig livskunst

KJOLER

*i
alle
størrelser
inntil
størrelse*

52

Fru Strand Mathisen

Torget 12, inng. Torggt.

OSLO

Fra Centralteatrets oppførelse i 1938. T. v. Nanna Stenersen som Polly, Marie Hedemark som Peachum og Erling Drangsholt som Peachum

Vare klisjeer
gir godt resultat

CENTRUM KLISJE-ANSTALT

*Steinar Jøraanstad som Mac med kniven og Nanna Stenersen som Polly.
Fra Centralteatrets oppførelse i 1938*

Den moderne brille

OPTISK KOMPANI A/S

OPTIKER EINAR ENGBRETSSEN

GRENSEN 12 B

RING ELLER KOM INNOM!

Vi ordner Deres bestillinger over hele verden.

Eugenie Stattums Blomsterforretning

Karl Johans gate 8 - Telefon 41 20 84 - 42 24 22

Coca-Cola
forfrisker best

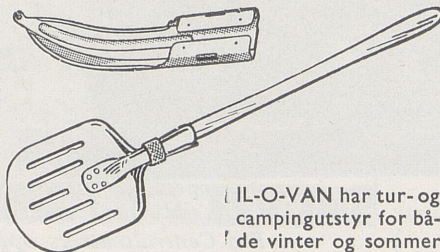

AUTORISERT TAPPERI: JARLSBERG MINERALVANN A/S

IL-O-VAN

Som et ledd i fjellsikringstjenesten anbefaler sjefen for Norges Røde Kors Hjelpekorps alle fjellturister å ta med IL-O-VAN's snøspade. Den vil gjøre nytte for seg. IL-O-VAN's skitupp som er stillbar og kan brukes til alle skibreder, bør heller ikke savnes i noen ryggsekk.

SKITUPP OG SNØSPADE

IL-O-VAN har tur- og campingutstyr for både vinter og sommer

Fra Bert Brechts bemerkninger til

TOLVSKILLINGSOPERAEN

Ved å synge sin «song» fullbyrder skuespilleren et funksjonsskifte. Det fins ikke noe verre enn når skuespilleren «later som» om han selv ikke hadde merket at han nettopp har forlatt talens og dialogens nøkterne grunn og nå står og synger. De tre plan: nøktern tale, opphøyet tale og sang må alltid holdes skarpt adskilt. — Den opphøyede tale betegner på ingen måte enslags potensering av den nøkterne tale, og på samme måte betegner sangen slett ikke noe ytterligere potensering av den opphøyede tale. Altså, man bryter slett ikke ut i sang **fordi** man mangler ord som kan uttrykke følelsenes overmål. Skuespilleren skal ikke bare synge, han skal nettopp fremstille en som synger. Det må ikke være om å gjøre for ham å hente følelsesinnholdet ut av sangen. (Kan man kanskje tilby en annen den rett som man selv alt har spist?). Han sier bare en uttrykksmåte (en «geste») som kan betegnes som kroppens skikk og bruk. For å gjøre det er det best om han ved innstuderingen ikke holder seg til tekstens ord, men til enkle gjengse talemåter som uttrykker noe lignende, men i dagligdagspråkets frekke jargong. Hva angår melodien, behøver han heller ikke å følge den blindt: det fins en måte å

tale **mot** musikken på, som kan ha stor virkning. Den utgår fra en hårdnakket nøkternhet, ubestikkelig og uavhengig av musikk og rytme. Hvis hans fordrag av sangen munner ut i og sammenfaller med melodien, må det føles som noe av en begivenhet. For å understreke den kan skuespilleren da gjerne tydelig røpe sin egen nydelse ved melodien. Det er godt for skuespilleren hvis musikerne er synlige under foredraget av visen, og godt hvis han får lov til å gjøre synlige og åpenbare forberedelser til sin sang (han kan f. eks. flytte på en stol eller til og med gjøre forandringer i sminken, osv.). Især når det gjelder sangene, er det viktig at «fortolkeren blir fortolket.»

— — —

Efterskrift: Den som i våre dager vil bekjempe løgn og uvidenhet og skrive sannheten, har minst fem vanskeligheter å overvinne. Han må ha mot til å skrive sannheten til tross for at den overalt blir undertrykket; han må ha klokskap til å erkjenne den selv om den overalt blir tilsløret; han må mestre den kunst å gjøre den brukbar som våpen, ha sans for å utvelge dem i hvis hånd våpenet kan bli virksomt, og list til å spre sannheten blant dem.

BERT BRECHT

Vi har alt De trenger i

Skumplast

for hjem, hytte og Camping!

MADRASSER

METERVARER

SMÅARTIKLER:

RYGGPUTER

Kapp til alle formål

Dun til alle formål

MIAS SKUMPLASTUTSALG

Repslagergangen 5 a ..... telefon 41 62 88
Neuberggaten 8 ..... telefon 44 26 25
Huitfeldts gate 24 ..... telefon 56 45 85
Toftes gate 37 ..... telefon 37 89 35

BERT BRECHT

Blant dem som i 1918 vendte tilbake fra fronten til restene av det tyske keiserrike var også samaritten Bertolt eller Bert Brecht. Han var født i Augsburg 1898 og tilhørte en borgerlig familie. Som student syslet han med naturvidenskap og medisin, men krigsopplevelsene hadde gjort ham revolusjonær og han sluttet seg til den ytterste venstre fløy.

Den politiske virksomhet førte Brecht snart over i forfatterskapet og i 1922 debuterte han med sitt første skuespill om en hjemvendt soldat. «Trommeln in der Nacht». Emnet var ikke nettopp originalt, akkurat da, men Brecht så problemene på en ny måte. I sitt neste stykke «Im

Dickicht der Städte» nærmet han seg det dramatiske ideal han senere slo til lyd for.

Brecht var ikke alene om å forsøke å skape en ny teaterstil. Reinhardt så sine drømmer bli til virkelighet i Grosses Schauspielhaus. Piscator brukte løpesedler, lysbilder og film for å nå sine sceniske mål. Ernst Toller skrev revolusjonære dramer fra fengselssellen og tyske ekspressjonister med Sorge, Unruh, Kaiser og Werfel i spissen strevet etter å skape et drama som var fri fra litterære påvirkninger.

Det nye teater skulle være suggestivt. Det skulle være kunst for folket, realistisk

SKREDDERSYDDE KLÆR BLIR DE BILLIGSTE I LENGDEN

Gratis får De velvære ved å ha klær som 1. klasses håndverkere har laget nettopp for Dem.

Ring meg eller kom innom.

Hakon Øverås
SKREDDERI
TLF. 42 63 74 41 21 43
FR. HANSENS PL. 9
VEIEN Huset

P CEMENTEX

FAGMANNENS
KONTAKTLIM

som en reportasje og primitivt som et skillingtrykk. Betegnende for denne nye teaterform er at den vokste frem parallelt med filmen og lånte mye av dens teknikk i en rapsodisk, forenklet fortellerstil. Men så var da også tidens Tyskland ladet av dramatik. De to herrene Hitler og Gøbbels begynte å iscenesette et drama, som tillot alle tyskere å være med til den makabre finale.

Alt dette omgav Bert Brecht, da han overlot «Tolvskillingsoperaen» til Theater am Schiffbauerdamm i Berlin. Han hadde gjort en fullstendig omarbeidelse av «The Beggars Opera», John Gays operetteartede parodi på rokokkoens høytravende Händelopera. 1700-tallets tyver, skjøger og figgere ble omplantet i miljøet fra 1890-årene, og med en lyrisk balladeform som gav hele handlingen en ny, frisk utformning.

— — —

Brecht overlot til Kurt Weill å komponere musikken og det foregikk i nært

samarbeid med forfatteren, et samarbeid som utløste seg i en blanding av gammel folkemusikk og moderne danserytmer.

Brecht måtte i landflyktighet. I 1935 ble han fratatt sitt tyske borgerskap. Han oppholdt seg i Danmark, Sverige og Finland og dro senere til USA. Samme skjebne rammet Kurt Weill. USA ble hans nye fedreland, der han rakk å skrive musikk til bl. a. «Knickerbocker Holiday» og «Lost in the Stars». Weill døde i 1950.

I eksil skapte Brecht noen av sine mest betydelige skuespill, «Mor Courage», «Det gode menneske fra Sezuan», «Den kaukasiske kritt sirkelen», «Galileo Galilei» — for å nevne noen. Sammen med sin hustru Helene Weigel dro Brecht i 1949 tilbake til Tyskland og gjenopptok sitt arbeid i og for teatret, de siste årene før han døde — i 1956 — etter å ha opplevd den triumf å skape et eget ensemble i Øst-Berlin, — det berømte Berliner Ensemble — som nå ledes av Helene Weigel.

MAIDENFORM
FORMFIT
HOLLYWOOD
VASSARETTE
BESTFORM
KORSETT/ARTIKLER

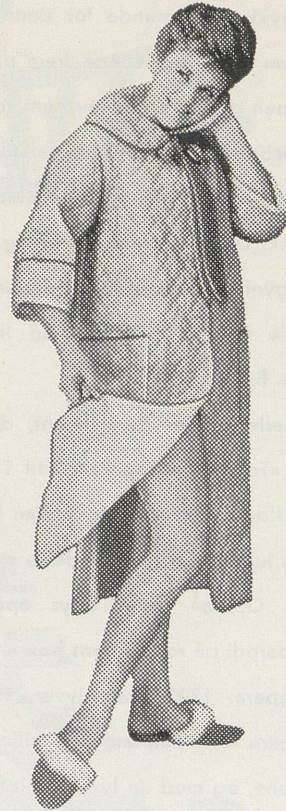
MORGENKJOLER

UNDERTØY

STRØMPER

Det vil lønne seg med et besøk i

U Noorsk
Undertøymagasinet a/s
Etablert 1908

Øvre Slotts gate 9 - Oslo - Telefon 42 61 13

«Når kvinner ikke vil»

Norske operetter og musicals er mangelvare. Markedet domineres stort sett av utenlandske komponister og libretto-forfattere, men heldigvis finns det unntagelser. En av dem er Barthold Halles og Finn Ludts «Når kvinner ikke vil» — bygget over Aristofanes berømte komedie om Lysistrata og hennes medsvorne, som igangsetter elskovsstreik som middel mot krig.

Riktignok er det mye over 2000 år siden Aristofanes skrev sitt mesterverk, men så sørgelig det enn høres ut er dessverre temaet i det fremdeles aktuelt. Ja, det er ikke mange årene siden en fransk skuespillerinne i fullt alvor oppfordret sine medsøstre til å gjøre felles front mot det mannsamfunn som trevler opp mulighetene for å skape en varig fred. I så måte er «Når kvinner ikke vil» en munter, ironisk pamflett for fred og fordragelighet mellom menneskene.

Ivo Cramér, som så ofte før har iscenesatt operetter og musicals på vårt teater,

skal stå for regien, Per Fjeld fra Den Nationale Scene i Bergen lager dekorasjonene og Ada Skolmen blir ansvarlig for alle kostymene. Kåre Siem har den musikalske ledelse.

Lysistrata — opprørskvinnen — spilles av Mona Hofland, og blant hennes kvinner møter vi Kari Simonsen, Viva Mørk, Anne-Lise Tangstad, Inger Teien, Thea Stabell. Motparten — det sterke kjønn — utgjøres bl. a. av Frank Robert, Arne Aas, Helge Reiss, Per Christensen, Thor Hjorth-Jenssen, Ulf Wenggaard mens det øvrige miljø befolkes av atenerinnene Kari Laila Thorsen, Irene Newermann, Alice Mürer og Karin Dahl.

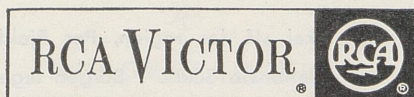
«Når kvinner ikke vil» har med stor suksess vært spilt på Carl Johan Scenen — Det Nye Teaters bi-scene gjennom flere sesonger. Og når operetten i begynnelsen av mai står på Oslo Nye Teaters repertoar, håper vi selvsagt på like stor publikums-interesse selv i den lyseste av årstidene.

TOLVSKILLINGSOPERAEN

originalinnspilling fra filmen

med bl. a.

SAMMY DAVIS jr.

Stereo: LSO 1086

Fra serien „Historiske opptak“

Utdrag fra den første innspillingen etter uroppførelsen:

TOLVSKILLINGSOPERAEN: Med Lotte Lenja/Trenk-Trebitsch
Kurt Geron/Erich Ponto

Utdrag fra den første franske filmversjonen:

TOLVSKILLINGSOPERAEN: Med Margo Lion/Albert Préjean

HT 23

Forts. fra side 7

denne planet dessverre ikke gjør det mulig for mennesket å gi etter for sin naturlige trang til godhet og anstendig oppførsel. Musikken arbeidet altså, ved å geberde seg rent følelsesmessig og ikke gi avkall på noen av de gjengse narkotiske tillokkelser, med på avsløringen av borgerlig ideologi. Den ble så å si til sladdersøster, provokatør og angiver. Disse songs fant en vid utbredelse, deres sentenser dukket opp i lederartikler og taler. Mange sang dem til klaverakkompagnement, på samme måte som de pleide å synge operette melodier....

BERT BRECHT

TEKSTER OG PLAKATER

Plakatene som scenenes tekster og titler blir projisert på, er et primitivt forsøk på å «litterarisere» teatret. Det betyr at «figurlige» gjennomtrenges av det «formulerte»... Mot slike tekster kan det ut fra dramaturgiske skoleregler innvendes at den som skriver skuespill sandelig må se å få uttrykt hva han har på hjertet, i selve handlingen, altså at diktingen må kunne uttrykke alt innenfra. Dette svarer til en

holdning hos tilskueren der han ikke tenker **over** saken, men ut **fra** saken. Men fra den nyere dramatikk synspunkt er denne manér med at alt skal underordnes en idé., ganske forkastelig. Også i dramatikken bør man innføre fotnoten og muligheten for å bla rundt og sammenholde det ene med det annet.

Tilskueren må oppøve sin evne til å se en sak fra flere sider. Og det er i den forbindelse nesten viktigere å kunne tenke **over** en tankegang enn å kunne tenke i en bestemt tankegang.

Dessuten fremtvinger og muliggjør plakat-tekstene en ny stil hos skuespilleren. Denne stil er **den episke stil**.

Mens tilskueren leser plakaten, inntar han den sigarett-røkende betrakters holdning. Det fremtvinger et bedre og anstendigere spill, for man kommer ingen vei med å ville «tryllebinde» en mann som røker sin sigarett, og dermed er tilstrekkelig opptatt med sitt eget.

På den måten kunne man snart få et teater fullt av fagfolk på samme måte som man har sportsarenaer fulle av fagfolk.

BERT BRECHT

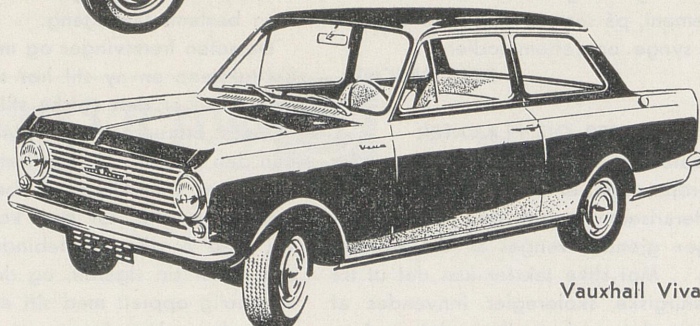
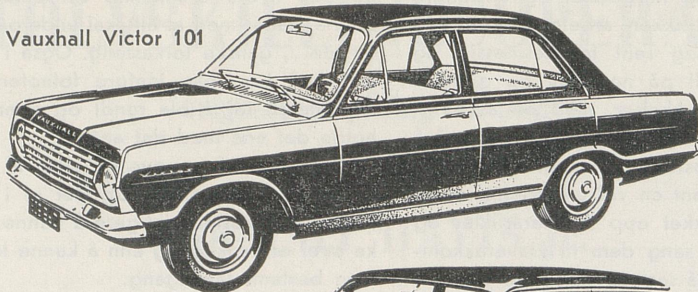
An advertisement for a clothing store. On the left is a stylized illustration of a bow. To the right, the text reads: "Walter Jacobsen" in a large, bold, cursive font, followed by "MODELLKONFEKSJON" in a smaller, sans-serif font. Below that, it says "Ø. Slottsgt. 27. Tlf. 33 13 68" and "Forretningen med det gode utvalg i kåper, kjoler og drakter." The entire advertisement is set against a background of a fine, repeating pattern.

Walter Jacobsen
MODELLKONFEKSJON

Ø. Slottsgt. 27. Tlf. 33 13 68
Forretningen med det gode utvalg
i kåper, kjoler og drakter.

TENK 2 GANGER - TENK MERKE - TENK SERVICE

Vauxhall Victor 101

Vauxhall Viva

Med Vauxhall Victor 101 eller Vauxhall Viva og Iglebæks spesialverksted i Gladengveien 9, er De sikret trygt bilhold i mange år fremover.

**VELKOMMEN TIL DEMONSTRASJON
OG PRØVEKJØRING**

Ole A. Iglebæk ^a/_s
AUTOMOBILFORRETNING

Hovedkontor, salgsavdeling og verksted: Gladengveien 9
Telefon: 67 16 70 - 41 69 90

Utstilling, salg og demonstrasjon:

Tåsen senter, Kaj Munks vei 41 (Store Ringvei) Tlf.: 23 03 01
Brugt. 14 (Lilleforget) Tlf.: 42 54 08

TEATRENE I OSLO

NATIONALTHEATRET

«Saken Oppenheimer»

av

Heinar Kipparðt

Regi: Arne Thomas Olsen

«Hughie»

av

Eugene O'Neill

Regi: Knut Hergel

«En-to-tre»

av

Franz Molnar

Regi: Knut Hergel

DET NORSKE TEATRET

«Et dukkehjem»

av

Henrik Ibsen

Regi: Tormod Skagestad

«Peer Gynt»

av

Henrik Ibsen

Regi: Tormod Skagestad

DEN NORSKE OPERA

«La Traviata»

av

Giuseppe Verdi

Regi: Einar Beyron

«Tannhäuser»

Opera av Richard Wagner

Regi: Einar Beyron

«Barberen i Sevilla»

Opera buffa av

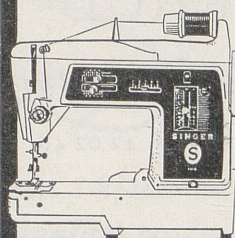
Gioacchino Rossini

Regi: Einar Beyron

Foruten billettsalg i teatrene også i Narvesens kiosker.

Se den nye

SINGER 631

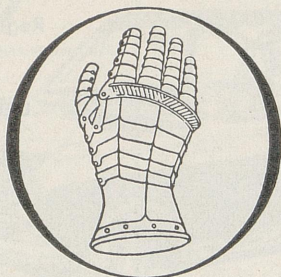

Ny vannrett
snellestift.

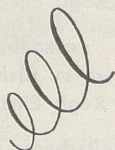
Ny magnetisk
stingplate.

Syr og tråkler
uten spole.

SINGER

1873

A. SKULLERUD EFTF.

Hanskeforretning

Akersgt. 18 Tlf. 42 02 48

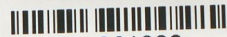
ASTRID BLÉS VIK

Desirée

*Spesialforretningen i kjoler med det elegante snitt,
gode kvalitet og lave priser*

HAAKON VII's GATE 10 - OSLO 1 - TELEFON 42 22 90

**FLIKKBARER
SÅLING
NYE HELER**

SKO

RENSING

TØY

ALL SLAGS VASK

VASK

Sålings-ekspernten

**Flikkbarer og såling
mens De venter**

Grensen 8 ..... tlf. 33 61 76
Storgt. 23 ..... » 33 61 76
R. Amundsens gt. 4 » 33 61 76
Bygdøy allé 24 .. » 44 94 50
Grensen 5/7..... » 33 61 76

På dagen i

H. Heyerd.gt.1 tlf. 42 13 72 Sørkedalsvn. 81 » 69 74 58
Bygdøy allé 61 » 44 10 66 Kirkevn. 69 .. » 46 77 57
Tvetenvn. 30.. » 69 37 19 Kirkevn. 70 .. » 46 45 80
Vestgrensa 4 .. » 60 09 27 Brugt. 6 ..... » 41 65 15
Fredriksb.vn.20 » 55 63 22 Drammensvn. 8 » 44 16 82
Theresegt. 35 » 46 15 85